

DIRVA

Nr. 56

Gegužė-May 13, 1963

Cleveland, Ohio

VOKIEČIŲ GINKLAI EGIPTUI

JUNGTINĖS ARABŲ RESPUBLIKOS NEPASISEKIMAI: SIRIJA VĖL ŠIAUŠIASI PRIEŠ NASSERIO VADOVYBĘ — VERČIA EGIPTO VALDOVĄ DIDINTI SAVO KARINĘ JĖGĄ. — ŠIŲ METŲ RUDENĮ EGIPTAS TURĖTŲ PALEISTI Į ERDVES SAVO SATELITĄ IR IŠBANDYTI NAUJUS GREITESNIUS UŽ GARSĄ NAIKINTUVUS — VISA TAI DAROMA PASINAUDOJANT VOKIEČIŲ ISRADINGUMU IR PATYRIMU, KURIE IKI ŠIOL JO NEPANAUDOJO SAVO PAČIŲ KARIUOMENEI APGINKLUOTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Dar nespėjo gegužės 6 d. Dirva pasiekti savo skaitytojus, kurioje rašiau apie arabų vienybės problemą, kai pasklido žinia, jog Sirijoje vėl buvo suimti Egipto prezidento Nasserio šalininkai. Kitaip sakant, sudaryta Egipto, Sirijos ir Irako unija vėl pakibo ant plauko ir pasitvirtino mano nurodytas dėsnius, kad visi arabai nori vadovauti visiems arabams. Sirija ir Irakas šiaurės prieš Nasserio vadovybę, o tas turėjo nutraukti pasitarimus su Alžiro valdovu Ben Bella, kaip arabų federaciją įtraukti Alžirą ir išskubėti namo, kad išlaikytų bent formalius ryšius su Sirija ir Iraku. Aplamai imant, visi arabų valdovai, vistiek, ar jie vadinas prezidentais ar karaliais, yra diktatoriai, kurie nenori atsisakyti savo valdžios kito asmens naudai. Paskutinis nepasisekimas sutvirtino Nasserio pažiūrą, kad arabų sujungimas galimas tik jėga. Ir jis tos jėgos siekia vokiečių technika pagalba. Tik stiprus Egiptas gali būti magnetas, į save traukęs arabų mases.

Reikia pastebėti, kad, nors vokiečių ginklų technika grietinėlė po karo nusėmė sovietai, amerikiečiai ir prancūzai, Vokietijoje liko dar pakankamai inžinierių, kurių žinojimas gana lengvai gali padėti Nasserui pasiekti jo tikslą. Iki šiol, vokiečių padedamas, Nasseris jau išleido savo karo jėgai pagerinti per pusę bilijono dolerių. Neturtingam Egiptui tai yra milžiniška suma, kurią būtų galima tautai naudingiau panaudoti. Tačiau prestižo sumetimais nulėmė ir, jei viskas vyks pagal planą, Egiptas dar šiais metais -- rugsėjo 28 d. -- turėtų į erdves paleisti mažiuką satelitą -- trečioji valstybė po JAV ir sovietų, pasiekusi tos garbės.

Iš daugiau praktiškų dalykų vokiečiai Egiptui stato sprausminius naikintuvus HA 200 ir netrukus pradės serijinę tobulėsi HA 300 gamybą. Raidės HA reiškia -- Hispano Aviacion, nes tie lėktuvai buvo ne specialiai Egiptui patatyti, bet juos Ispanijoje pradėjo gaminti vienas iš garsiausių vokiečių lėktuvų konstruktorių prof. Willy Messerschmitt. HA 200 serija šiandien jau laikoma

pasenusia ir dabar egiptiečiai nori pas save statyti greitesnius už garsą HA 300 lėktuvus. Tik Egipte jie nesivadins Hispano Aviacion, bet Heluani Aircraft -- pagal miestą kuriam jie bus gaminami. HA 300 laikomas geresniu už prancūzų naikintuvą Mirage III, kuriais savo aviaciją apginklavo Izraelis. (Mirage III greitis siekia 1900 km. val. -- maždaug tiek jis ir gali nuskristi, nepapildydamas kuro). Lėktuvų statybą Nasserui tvarko austras Ferdinand Brandner, buvęs vokiečių Junkerio fabriko konstruktorius, o po karo apie 10 metų išlaikytas sovietijoje, kur sukonstruktavo galingiausią sovietų turboprop motorą -- 12.000 HP (Tie motorai varo TU 114 lėktuvą, kuriu Castro dabar iš Havanos atskrido paviešėti į Sovietų Sąjungą). Brandner, tarp kitko, glaudžiai bendradarbiauja su kitu vokiečių konstruktorium prof. Kurt Tank, kuris lėktuvus... stato Indijos premjerui Nehru.

Vokiečių raketų specialistai metų bėgyje Nasserui sukonstruktavo ir dvi raketas: El Kahir -- užkariautojas ir El Safir -- nugalėtojas. Pirmoji gali pasiekti taikinius už 560 km., antroji už 280 km. Abi jos yra išvystytos iš vokiečių V-2. Jos tačiau neturi atominių užtaisų, aplamai imant, yra mažiau tobu-

los už Izraelio turimas raketas, pastatytas pagal amerikiečių pavyzdį. Žinoma, jei egiptiečiai kada nors gautų atominius užtaisus, Nasserui labai niežėtų nagai jas paleisti į Izraelį. Tačiau tokie užtaisai Egipte negaminami.

Kaip jau rašiau, Izraelis spaudžia Vakarų Vokietijos vyriausybę ir viso pasaulio viešąją opinią vokiečių techniką talką Egiptui suvaržyti, tačiau išeinant iš tarptautinės teisės taško sunku suprasti, kodėl negalima Egiptui padėti įsitaisyti tokius ginklus, kuriuos leidžiama įsigyti Ispanijai ir Indijai? Juk visi ginklai skiriami tik ... apsigynimui.

Čia reikia pastebėti įdomų faktą, kad pačių vokiečių kariuomenė, kuri šiuo metu jau yra pirmoji po amerikiečių Europoje, iki šiol būdavo ginkluojama užsienio ginklais. Tai buvo daroma daugiausiai politiniais sumetimais ir dėl to, kad vokiečių sunkioji pramonė turėjo pakankamai užsakymų talios reikmenims, tačiau dabar tie užsakymai jau mažėja ir vokiečių pramonė pradeda vėl darytis karinių užsakymų. Tuo tarpu, kai aviacija ir toliau bus ginkluojama amerikiečių lėktuvais, tankai jau nebebus perkami iš JAV. Po kelių metų darbo vokiečiai sukonstravo savo naują 40 tonų tanką, kuriu bus pastatyta apie 1.500. Kiekvienas jų kaštuos po milijoną markių (250.000 dol.). Tamtanui Mercedes Benz sukonstruktavo naują 10 cilindrių motorą, varomą bet kokių kuru, pradedant nevalyta nafta ir baigiant aukščiausios rūšies lėktuviniu benzynu. Anksčiau buvo manoma išvystyti vieną tanką visom NATO valstybėms, tačiau, laikui bėgant, tas projektas pasirodė esąs neįgyvendinamas -- per daug didelių ir mažų interesų atskirose valstybėse.

Lietuvoj netepsi, nevažiuosi...

Dar ne pilnas komunizmas. Kauno miesto autobužais važiuojant dar reikia mokėti pinigą. Moka visi, net konduktoriai su šoferiais. Pastarieji, priimant į tarnybą -- 35 rubliukus; pereinant į pelningesnę ruožą -- 25 naujais; atiduodant kontrolės lapą -- kad nesikabintų -- po 50-80 kapekų. Už keleivį, pagautą zuikiu važiuojant (baudžiamas konduktorius), už skubų remontą auto parke, ir kt. mokama įvairaus dydžio išpirkimo mokesčiai.

Ir, žinot, gerai. Baisu pagaltoti, kad išnyks pinigai

ir daiktai teks minkštinti kieta valdžios širdį.

Bet sakyti, kad visi tokiu būdu surenkami pinigai suplaukytų viršininkų draugų Gundarovo'o, Anedinovo'o kišenėse, tai šlykštus melas. Pirmiausia, didžiosios rusų tautos atstovai to nedaro; o jeigu daro, tai privalo dailintis su kitais. Bene ne tas pats su profsąjunginių komitetų pareigūnais toje pačioje įmonėje? Nori gauti naują butą, mokėk 800 rublių. Tai daug? Vieni juokai, juk broliškai pasidalinus ne kažinkiek lieka paskiram komiteto nariui. Todėl jie priversti kelti skandalą.

Clevelando tautinių šokių šokėjai jau pasirodė vykti į JAV ir Kanados Tautinių Šokių Šventę Chicagoje. Bet prieš tai birželio 8 d. clevelandiečiams pasirodys mažojoje tautinių šokių šventėje. Šokėjų grupę sudaro akademiniis jaunimas ir vysk. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokiniai. Grupę globoja LB Clevelando I apylinkė. Nuotraukoje pirmoje eilėje iš kairės sėdi: G. Bačiulytė, S. Obelelytė, E. Šenbergaitė, A. Balčiūnaitė, T. Idzelytė. Antrojoje eilėje: J. Karaliūtė, M. Stasaitė, R. Unguraitė, G. Stuogytė, R. Širvaitytė, S. Alšėnaitė, D. Orentaitė, E. Augustinavičiūtė. Trečiojoje eilėje stovi: G. Sniečkus, A. Urbonavičius, vadovai A. Šenbergas ir V. Žilionytė, J. Šenbergas, G. Lazdinis, P. Matulevičius ir A. Rukšėnas.

V. Plodžinsko nuotrauka

KAIP VYKTI Į ALT SĄJUNGOS SEIMĄ

Visi skyrių atstovai ir svečiai lengvai gali pasiekti St. Louis traukiniais, lėktuvais bei savomis mašinomis, nes yra centre Amerikos. Seimas įvyks Statler-Hilton Hotel -- 822 Washington Ave., St. Louis, Mo. Telef. CE 1-1400 ir visi norintieji užsakyti kambarius viešbutyje turi kreiptis į Out-of-Town Reservation Office tel. GE 6-1022. Seimas prasidės gegužės mėn. 31 dieną ir registruotis galima iš pat ryto viešbutyje, kur East St. Louis skyriaus ponios pasitiks svečius ir atstovus. Posėdžiai numatomi pradėti po 12 valandos.

Dėl dalyvavimo suvažiavimo bankete visi svečiai yra prašomi iš anksto laišku arba telefoniniu pranešimu užsirašyti pas skyriaus išdininką Juozą Kleinaitį -- 610 Washington Place, East St. Louis, Ill. Tel. UP 5-8148 arba pas skyriaus sekretorių Bronių Tiškų -- 1518 Winstanley Ave., East St. Louis, Ill. Tel. UP 4-5844. Į banketą yra pakviesti kongreso atstovai. Banketo įžangos mokestis, įskaitant cocktail,

ALT Sąjungos seimo paruošiamųjų darbų moterų komisija sudaryta iš ALTS East St. Louis skyriaus narių. Sėdi iš kairės: A. Tiškusienė, J. Gumbelevičienė, A. Kleinaitenė. Stovi: A. Švarcienė, M. Paulikaitienė ir V. Tervydienė.

suaugusiems \$10.00, studentams \$6.00.

Banketas įvyks minėtame Statler-Hilton Hotel. Banketo tvarka yra sekanči: birželio mėn. 1 d., 7 val. vakaro Cocktail Missouri Room, 8 val. meninė programa Terrace Room salėje, 8:30 Cafe salėje, prie Terrace Room iškilmingi pietūs -- mūsiškai vakarie.

nė ir šokiai.

Gegužės mėn. 31 dieną, 7 val. vakaro Terrace Room salėje bus Dr. J. Balio paskaita apie kultūrinę bendradarbiavimą su Tėvyne. Į šią paskaitą įėjimas visiems yra laisvas ir visi atstovai, svečiai iš toliau ir apylinkių lietuviai gyventojai yra kviečiami gausiai atsilankyti. (bt)

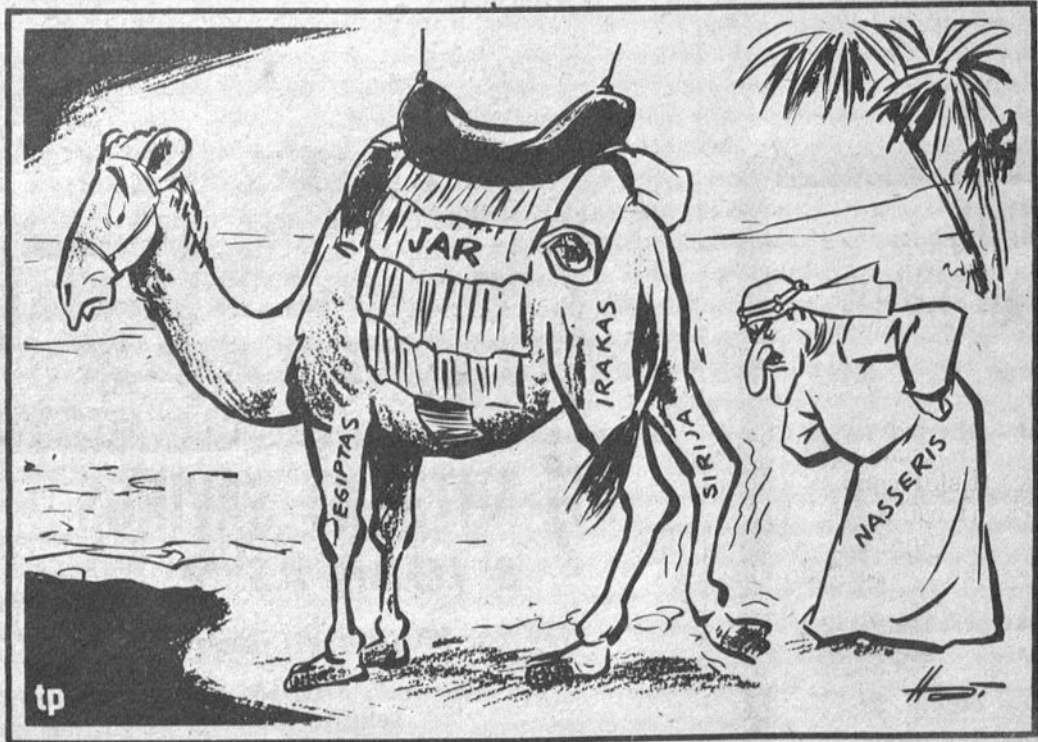
kad kuo greičiau nusavintų visus spekuliantų pastatytus individualinius namus. Kyšiai per maži, štai kas: reikia dauginti kyšio ėmimo progas!

Ne, negeriau ir pas Vilniaus troleibusininkus, nes ir sostinėje dar toli iki komunizmo. Nors reikia pasakyti, kad tenyškiai viršininkai Pakusajev ir Uljanov (ne Lenin) bent užsiminėja dar papildomais eksperimentais. Kieme daugiau kaip metai stovi šeši čekų gamybos troleibusai; ir yra tamsuolių, kurie jaudinasi, kad baigė atsilupti lakas, langai išdaužyti. Tamsūs žmonės nenori suprasti, kad čia išbandoma puskapitalistinių čekiškų padangų patvarumas.

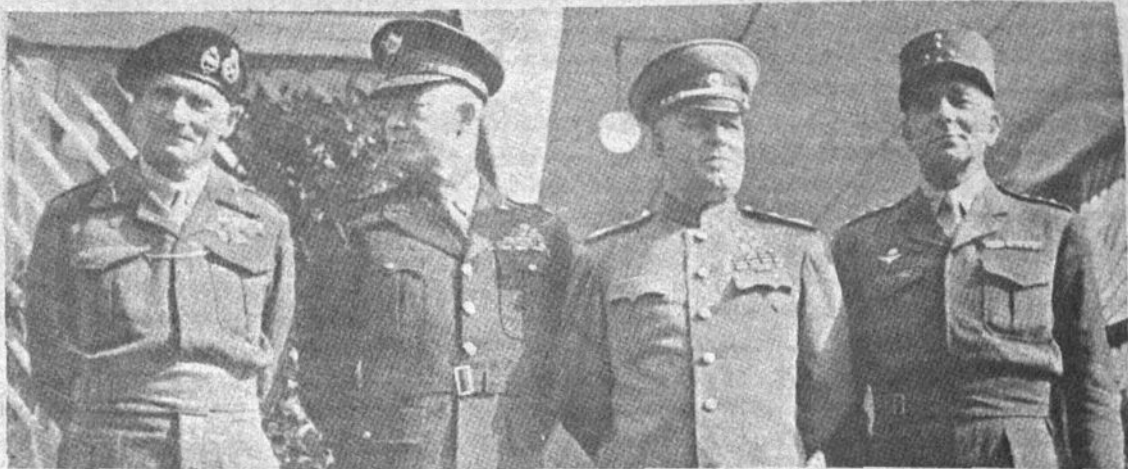
Buržuaziniu laiku vežikus, kaip matote, pakeitė tėvyninė technika -- atsiprašau: Tėvyninė. Bet, dėkui Dievui -- atsiprašau: dievui -- ir jai reikia tepalų...

Solistė ALDONA STEMPUŽIENĖ gegužės 31 d. vyks į St. Louis, Mo. kur Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo bankete išpildys meninės programos dalį.

- Ir vėl raišta ant tos pačios kojos...

Keturi laimėtojai: Montgomery, Eisenhower, Žukov ir de Lattre susitikę Berlyne priimti iš vokiečių pasidavimą.

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (19)

Diena, kada Hitleris mirė...

Staiga pas berlyniečius atsiranda nauja viltis. Iš lūpų į lūpas buvo kartojamas išgelbėtojo vardas -- Wenck.

-- Wenck atvyksta! Wenck jau netoli! Wenck jau prie Grunewald!

Po posėdžio bunkery balandžio 22 d. maršalas Keitel nuvyko pas Wenck, kaip buvo žadėjęs. Tai nebuvo vien nubrėžimas naujų uždavinių. Negalima gi išversti kaip pirštine ir parodyti armijai naują kelią į Berlyną. Reikėjo dar uždegti karininkus ir karinius šiai naujai misijai.

Keitel per daug ilgai buvo Hitlerio aplinkoje ir gyveno lyg Niebelungo legendoje. Dabar jis staiga susidūrė su realybe. Jis niekad nebuvo nuvykęs į frontą ir nepažino kovos fizionomijos. Skaitydamas raportus susidarydavo netikrą vaizdą. Pralaimėjimai buvo nubrėžiami žemėlapyje, bet nežinojo kaip juos pergyvena žmonės...

Dabar Keitelui atsidarė akys. Jis išvyko iš Berlyno vienu iš trijų dar laisvų išėjimų. Buvo už drausta apiešti miestą be specialaus leidimo, tačiau jis matė kelyje daug bėgančių. Atrėdė, kad visa Vokietija bėga į vakarus. Visų noras buvo kuo greičiau pasidaryti amerikiečių belaisviais.

Keitel lėtai skyrėsi kelią tarp bėglių. Pagaliau pirmą valandą ryto susirado Wencko štabą. Wenck atidengė kortas ant stalo. Kai kurios jo dalys buvo fiktyvios. Kitos buvo sudarytos iš jaunuolių, kurių jokių būdu negalima išstatyti prieš stiprias rusų dalis. Tai būtų utopija, Gen. Walther Wenck nebeturėjo iliuzijų ir buvo įsitikinęs, kad karas jau

pralaimėtas. Dabar svarbiausias uždavinys, tai kuo daugiau sumazinti armijos ir vokiečių tautos kančias.

Pagal Keitelį ir Hitlerį, Wenck turėjo būti išdavikas. Jis uždraudė vykdyti griovimo planą, jis

Paklusnumas dar buvo nepalaužtas ir Wenck pasidavė Keitelio įtikinėjimams... Trečią valandą ryto Keitel išvyko patenkintas, lyg būtų priėmęs pergales paradą prie Brandenburgo vartų. Grįžęs į Berlyną jis atrapor-

Maršalas Keitel, pasidėjęs kordą ant stalo, pasirašo Vokietijos pasidavimą...

padeda bėgliams, dalindamas maistą ir vaistus iš kariuomenės sandėlių ir jo manymu reikda kuo daugiau kareivių nukreipti pas amerikiečius, kad kuo mažiau tektų rusams.

Keitel bاندė perduoti Hitlerio žodžius, kad padėtis dar nėra beviltiška, kad šiaurėje Heinrichas sandėlių ir jo manymu reikda kuo daugiau kareivių nukreipti pas amerikiečius, kad kuo mažiau tektų rusams.

tavo Hitleriui ir išvyko pas Heinrichą, kad išaiškintų planą. Jis daugiau niekad nebeatė bunkerio ir Hitlerio veido. Kada jis apėjo Berlyną 24 d. po pietų, rusai jau buvo jį apsupę.

Wenck pradėta ofenzyva nedavė rezultatų. Keitel ir Jodl buvo priversti savo štabą pradžioj įsitaisyti nedideliame Furstenberg miestelyje, bet rusams pasirodžius, perkelti į Mecklenburg mišką. Balandžio 29 d. jie gavo iš Hitlerio telegramą: "Laukiu pagalbos. Kas yra su Wenck avangardu? Kas atsitiko su IX armija? Kas atsitiko su Holste puolimu Berlyno šiaurėje?"

Atsakyti buvo nelengva.

Nuerembergo teisme maršalas Keitel paaiškino:

-- Jodl paruošė atsakymą naktį ir man įteikė. Jis buvo panašiai sureduotas: "Jokių žinių apie IX armiją. Wenck žygiuoja gerai su savo šiauriniu sparnu prie Potsdamo. Šarvuotųjų puolimas Krampnitz kryptimi be pasisekimo. Heinrichas pietinis sparnas užleido priešui vietą." Aš pridėjau pats dar šią frazę "Aš ir karininkai naktį esame kelyje, o dieną turime paaiškinti kariuomenei, ką reikia daryti."

Tačiau oficialus Jodl pasirašytas atsakymas į Hitlerio pagalbos šauksmą buvo sekantis:

1. Wenck avangardas pietuose prie Schilow sustojo.
2. XII armija nebegali tęsti puolimo Berlyno kryptimi.

APSIGYNYMO RAKETŲ PAŽANGA

Savo laikų buvau minėjęs apie apsigynimą nuo tarpkontinentinių raketų specialiųjų automatinųjų satelitų naikintuvų pagalba ir apie problemas, susijusias su tokiu apsigynimo metodu. Nors geriausias ir tikriausias laikas numušti tarpkontinentinę raketą yra jos kilimo fazėje, tačiau tam tikslui satelitų vartojimas surištas su tiek daug neišsprendžiamų problemų, kad dabar daug daugiau vilčių dedama apsigynimui prieš tarpkontinentines raketas, specialiųjų raketų naikintuvų pagalba.

Panaudojant keletą radarų sistemų: vienos iš jų sektų atskrendančią raketą, kitos nustatytų atskrendančios raketos tipą, trečios vairuotų antiraketą. Panaudojant skaičiavimams bei sprendimams greitas elektronines smegenis, galimybė numušti atskrendančią raketą yra nemaža, jei netoli nuo tos vietos, į kurią raketą buvo taikoma, būtų paruošta raketą - naikintuvą. Tokio tipo raketą, Armijos "Nike Zeus" yra sunaikinusi atskrendančias raketas, t.y. Nike Zeus praskrido taip arti atskrendančios raketos, kad jeigu Nike Zeus turėtų atominį užtaisą ir jeigu tas užtaisas būtų atitinkamu laiku susprogdintas, atskrendanti raketą būtų sunaikinta. Tokiam sunaikinimui reikia naudoti atominį užtaisą. Skrendanti iš stratosferos prieš raketą yra ne kas kitas, kaip labai greitai lekiantis balistinis sviedinys ir nėra kitų priemonių taip greitai besikrendantį kūną sustabdyti ar sunaikinti. (Yra šiek tiek vilties, kad raketos-naikintuvų vairavimą išstobulins, bus galima pavartoti stiprų paprastą sprogtamos medžiagos užtaisą).

Mokslininkai, karo strategai, įvairiausių valdžios komitetų nariai savo slaptuose posėdžiuose bei pasitarimuose daro sprendimus, nuo kurių, gal būtų, daugiau priklauso visų mūsų likimas, negu nuo galingiausių politikų. Amerikos armija, išvysčiusi Nike Zeus, jau eilę metų siūlo imtis masinės produkcijos, kad apgintų Amerikos žemyną tomis raketomis. Kas met armija pateikia vis labiau išstobulintą raketą ir aukščiau minėtos įstaigos atsako trumpu "ne". Šiandien jau beveik tikrai galima tvirtinti, kad Nike Zeus apsigynimo konceptas yra miręs dalykas. Pagal šitą

konceptą, Nike Zeus turėtų numušti atskrendančias raketas šimto mylių aukštumoje, porą trejetą šimtų mylių atstumu nuo taikinio. Jeigu priešas siųstų į įvairius Amerikos miestus po keletą raketų, šitokia apsigynimo sistema būtų visiškai įmanoma. Tačiau priešas, žinodamas tokį apsigynimą, gali koncentruoti puolimą su daugeliu raketų į vieną vietą. Todėl, norint apginti puoliamąją vietą, reikėtų turėti apsigynimui didelį kiekį raketų. Kadangi priešas gali pasirinkti vieną iš šimtų taikinių su didžiąja dalimi savo smogiamosios jėgos, tas reikštų, kad norint apginti kraštą, reikėtų turėti šimtus kartų daugiau ginamųjų raketų, kaip puolamųjų. Tos gynybos raketos yra nedaug kuo pigesnės už puolamasias, nes josturi būti žymiai greitesnės ir turi turėti labai tikslų ir komplikotą vairavimą. Todėl tobula apsigynimo sistema yra neįmanoma ekonomiškai - finansiniai. Gynyba dar labiau pasunkėja imant dėmesin, kad priešas gali paleisti eilę fiktyviųjų raketų (decoy), kurios stratosferoje galėtų lėkti lygiai tokiu pačiu greičiu, turėtų tokią pačią išvaizdą ir formą, kaip tikros raketos, tik būtų tuščios ir lengvos. Tokių raketų pagaminimas ir iššovimas priešui kainuotų labai mažai, o radarų pagalba tolimame atstume negalima atskirti, kurios raketos tikros, kurios fiktyvinės. Šių šaltų faktų išdavoje ir atsisakoma nuo Nike Zeus sistemos apginti visą Ameriką ir bandoma išvystyti Nike-X sistemą. Negalint apginti viso krašto, nutarta ginti tik eilę svarbiausių taikinių ir, gal būtų, vietovių, kur yra žemėje įkastos "atsilyginimo" raketos. Jeigu priešas žinos, kad jis beveik neturi galimybės sunaikinti paslėptas keršto raketą, yra daug mažiau galimybių kad jis pradės karą. Toks, dalinis apsigynimo konceptas Amerikos strategų yra vadinamas "sukrūvintos nosies -- bloody nose" konceptu.

Nike-X apsigynimo sistema numato, šalia ilgos distancijos Zeus raketų, trumpo atstumo, vadinamų "sprint" raketų naudojimą, kurios galėtų pagauti priešų raketą 30 ar net ir 10 mylių atstume. Tos raketos turėtų nepaprastai didelį greitį, t.y. per labai trumpą laiką jos galėtų susitikti su prieš raketomis. Sprint raketos konceptas yra išvystytas iš sekančių samprotavimų: lengvos, fiktyvinės raketos, leisdamosios iš stratosferos, susidurdamos su oru, daug greičiau nustotų savo greičio, kaip kad sunkios, tikros raketos. Kol kas tai yra vienintelis būdas atskirti tikrąsias raketas nuo netikrųjų. Bet toks atskirimas fiziškai neįmanomas toli nuo taikinio. Atskaičius laiką, reikalingą, kad ir nepaprastai greitai Sprint raketai, pasiekti užpuolimą, telieka

nedaugiau, kaip 10 mylių atstumas.

Čia reikia pridurti, kad priešui neapsimoka siųsti fiktyvines sunkias raketas, nes tokių raketų išleidimas būtų lygiai brangus, kaip ir tikrų raketų ir, su mažu kainos skirtumu, galima turėti tikrą raketą.

Toks apsigynimo būdas nėra labai malonus, nes 10 mylių aukštyje sprogtą atominiai užtaisai gali padaryti žymių nuostolių. Žinoma, Sprinto atominis užtaisas nebūtų didelis ir, galimas daiktas, kad Sprinto paveikta prieš raketą gal būtų ir nesprogtų, bet toliau tęsiant "atominės mirties šachmatų žaidimą", reikia prileisti, kad priešas, manydamas, jog jo raketos gali būti numuštos 10 mylių atstume, gali rengti tokį užtaisą, kurio raketų atominės bombos sprogtų tokiame atstume, sugriautų daug pastatų, sukeltų daug gaisrų ir užmuštų žmones, nesančius slėptuvėse. "Gerosios pusės" tokio sprogmimo yra tos, kad sunaikinimai būtų daug mažesni ir neturėtų radiacijos kritulių. Didelę pavojingą radiaciją sukelia bomba, sprogdama tiksliai tiesioginiam kontakte su žemės paviršiumi.

Tokios gynybos išdavoje radiacija galėtų pasiekti pavojingą žmonėms lygį nuo puolamųjų ir ginamųjų atominų bombų sprogmų. Toks gynyminis yra įmanomas tikrai turint pilną atominį slėptuvių tinklą. Gynybos sekretorius McNamara todėl ir reikalauja, prieš pradėdant gynyminio sistemos statybą, pirma pastatyti slėptuves.

Nike-X sistema, kad apginti 20-30 didžiųjų Amerikos miestų, kainuotų tarp 10-20 milijonų dolerių ir kasmetinės tos sistemos operavimo išlaidos įvertinamos tarp 2-3 milijonų dolerių.

Šalia tų planų bandoma išvystyti ir kitos apsigynimo raketos, viena iš jų vadinama Hawk (Sakalas). Hawk nešasi su savimi radaro sistemą ir automatiškai susitinka su atskrendančia raketą. Sakalas jau yra numušęs armijos bandymo laukuose (White sands) eilę raketų, kaip Honest John, Little John ir Corporal (Armijos raketų tipai). Tolimesniam Hawk išvystumui yra numatyta 50 milijonų dolerių. Kita raketą, vadinama Moulter, yra valdoma radaro ir gali būti operuojama nuo judamo ją nešančio tanko.

Tokia yra šios dienos padėtis raketų ir anti-raketų karo pasiruošimams. Atrodo paradoksaliai, kad, bet pagrindinis klausimas yra -- fiktyvinės prieš raketos ir kaip jas iššifruoti. Jeigu būtų rastas būdas jas atskirti didesniame atstume, apsigynimas nuo prieš raketų būtų, daug pigesnis ir radiacijos pavojus galėtų būti žymiai sumažintas. (bk)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98	COCKTAILS MANHATTAN OR
GERMAN BRANDY 5th \$3.98	MARTINI kvorta \$2.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98	LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
VODKA pilna kvorta \$3.59	NAPOLÉON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
KRON BRANNVIN	RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 33 onz. \$1.15
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAMĖ PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius
Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikinas.

R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

VLIKO NESUSIKALBĖJIMAS SU BENDRUOMENE

Pareiškimuose, apie kuriuos čia jau kelintą kartą kalbame, Vlikas atskleidė, kad: "PLB vadovai buvo atvykę į New Yorką pasitarti su Vliku dėl bendradarbiavimo. Buvo paieškota būdų, kaip tiksliau susirikiuoti, suglaudinti gretas. PLB, kaip žinoma, rūpinasi pirmiausia lietuvių išlaikymu ir kultūrine išeivijos veikla, bet nepamiršta nė tautos laisvės reikalo. Svarbu todėl, kad PLB savo šios rūšies žygius derintų su Vliko atliekamu lasvinimo darbu. Dar geriau būtų, kad PLB surastų kelią į Vliką, tada atpultų ir lygiagrečių žygių pavojus. Kol kas tokiai vieningai lasvinimo organizacijai trūkdo ta aplinkybė, kad ne visos mūsų politinės grupės yra Vlike."

Turime viešą Vliko kvietimą plačiau ir dažniau pasisakyti apie lasvinimo problemas ir nebijoti kritikos. Susirikiavimo bei gretų glaudinimo problemos nuo tų diskusijų neatsiejamos. Tad prašom Vliką nesirūšinti, jei čia pasisakoma ir apie jo šiame pareiškimе užimtą pozą į santykių su bendruomene ir apskritai su visuomene, kuriai jįsai bando vadovauti ir iš kurios reikalauja ne tik išimtinio pripažinimo, bet ir išimtinės paramos. Tai išdidi poza, nerespекtuojanti nei mūsų bendruomenės organizacijos, nei iš viso visuomenės. Poza, iš kurios Vlikas su visuomene santykiauja lyg nuo aukšto sosto, nuo kurio tarytum pakanka pabarstyti šiek tiek abstrakčių posakių, ir nuo kurio visuomenė atrodo nesanti verta išgirsti net puslaid tiesos, ne tik visos tiesos.

Taip, šiame pareiškimе stinga ne tik visos tiesos, bet netgi "puslaid tiesos". Tiesa tik tai, kad prieš ketelį savaitį, ir jau nebe pirmą kartą, PLB vadovai buvo atvykę į New Yorką. Bet mažiau negu pusė tiesos yra to lankymosi tikslas apibūdinimas, neva "pasitarti su Vliku dėl bendradarbiavimo". Jie atvyko pasitarti ir tarėsi ne tik su Vliku, o ir su kitomis, ne Vlike veikiančiomis grupėmis. Ir tarėsi ne dėl bendradarbiavimo paskirai, net iš viso ne dėl bendradarbiavimo, o dėl vieningo susirikiavimo, dėl vieno bendro vadovaujamo centro sudarymo. Jie atvyko ne ieškoti nežinia ko klaidžiamame miške, o atvyko su pasiūlymu. Geras ar negeras pasiūlymas, -- kitas klausimas: dėl to turėjo progos pasisakyti tie, kuriems jis siūlytas. Bet pasitarimai nebuvo tokie visiškai bergždžiai, kokius Vlikas savo abstraktiškose užuominose mini.

Ilgiausi ir klišingiausi pasitarimai buvo ne su tomis Vliko dabar pirštu rodomomis "kliūtėmis" -- Vlike nedalyvaujančiomis grupėmis, o kaip tik su paties Vliko įgaliotiniais. O visdėlto, tačiau, buvo galop sutarta tartis toliau, ir numatyta tolesnio tarimosi linkmė.

Tas, nors ir labai dar kuklus, pasitarimų rezultatas turėjo būti nedelsiant praneštas visuomenei. Vliko atstovas paskutinis davė sutikimą tokio pranešimo turiniui, PLB vadovams sutikus atsisakyti nuo įtraukimo į jį tik jiems svarbaus pareiškimio, kuris Vliko atstovams nepatiko, bet kurio kitos grupės nei reikalavo, nei jam priešinosi.

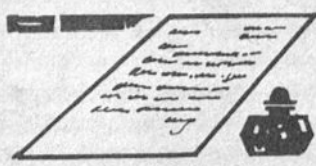
Tačiau nepraėjo nei gera pusė paros, kaip Vlikas päreikalaavo sutarto pranešimo neskelbti. PLB vadovai (kurių tarpe nėra nė vieno Vliko priešininko, o pasitarimuose iš PLB pusės dalyvavo ir buvęs Vliko pirmininkas), nors ir neturėdami prievolės, paklausė to reikalavimo. Pranešimas nepasirodė, lyg būtų nieko nebuvę. Neviešai, tarp žinojusių apie pasitarimus ir jų rezultatus, laukto pranešimo nepasirodymas susilaukė iš Vliko viršūnių paaiškinimo. Esą PLB delegatai, pateko Vlike nedalyvaujančiųjų įtakon ir nuo susitarimo atsimetė...

Tuo tarpu tikėdami, jog susitarimas tartis, nors ir nepaskelbtas tebegalioja, PLB vadovai pasiūlė naują netolimą datą vėl susitikti. "Kliuviniai", t.y., užvilkinės grupės, pasiūlymą priėmė, bet Vlikas, pasirodo, lyg tyčia tomis dienomis jau esąs užimtas kitais reikalais...

Sukludęs paskelbti sutartą pranešimą apie pasitarimus, Vlikas po kelių savaitžių pats apie tai pranešė, ir pranešė taip, lyg jo atstovai, tuose pasitarimuose dalyvavusieji, arba būtų pamiršę lietuviškai ir nesupratę, kas pasitarimuose buvo siūlyta ir kas sutarta, arba dėtusi nenugirdę tų, tartun, jų išdidaus dėmesio nevertų PLB siūlymų. PLB vadovai, anot Vliko "informacijos", ieško kažkokių jiems patiems dar nežinomų faktų, bet neranda, nes tikrąjį kelią laikančios užvertą kliūtis Vlike nedalyvaujančiosios grupės...

Tokia pasielgimų eilutė turi ir gerą pusę. Nes primena kokios suvienytos vadovybės reikia tikėtis tokiu atveju, jeigu jįsai būtų apskelbtas Vlikas, tegu net ir prapleštas, bet nepravėdintas, tai yra, nepravėdintas nuo tokių savo "tradicinių" nusiteikimų. (vr)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS STUDIJŲ DIENOS REIKALU

Lituanistinio šveitimo sekcija, kuriai II Kultūros kongrese vadovavo Juozas Tamulis, priėmė penkias rezoliucijas, iš kurių viena yra -- suruošti lietuviškos šeimos studijų dienas 1963 metų vasarą Chicagoje. Tai buvo A. Rinkūno iškelta mintis, kuriai visi pritarė. Savo pasikaitoje "Lituanistinis šveitimas Kanadoje" A. Rinkūnas atkreipė visų dėmesį į mūsų pačių šeimą, nuo kurių ir priklauso mūsų lietuviškumas ir jo išlaikymas. Buvo prieita vieningos nuomonės, kad šeimos studijų dienų suruošimas yra vienas iš rimčiausių ir skubiausių reikalų. Nors vasara ir netoli, tačiau tuo

klausimu dar neteko matyti spaudoje jokių atsiliepimų.

Laikas kalba lietuviškumo išsilaukimo nenaudai, todėl netenka delsti, bet šią problemą būtina apsvaistyti šią vasarą.

Reikia sutikti su mintimi, kad visgi mūsų likimas daugiau priklauso nuo svetimųjų negu nuo mūsų pačių, ypač mūsų valstybinio gyvenimo klausime. Tačiau mūsų pačių rankose yra išsaugoti vidinę Lietuvos laisvę, tai yra, tautinę gyvybę. Tauta gali savo politinės laisvės kuriam laikui ir netekti, bet kol ji išsaugo pilną savo tautinę gyvybę, tol ji tuo pačiu išsaugo ir nepriklausomumą.

DIRVOS VAKARAS ANT SVARSTYKLIŲ

Pagal K. Drungos balandžio Margutę teikiamą surūšiavimą, Dirvos vakaras buvo ir pobūvinis ir kultūrinis. Vakarus rengti nėra laikraščių paskirtis, bet mūsų laikraščių leidimo sąlygos (kroniška džiūva išduose) verčia daryti tokius šuolius į šalį. Kaip tik dėl tų sąlygų laikraščių parengimai esti ir turi būti visų pirma pobūvinio pobūdžio, kur atsilankiusių kiekis ir jų veikumas bufete esti lemiamas mastas vertinti parengimo sėkmingumui. Tačiau paprastai tokie įvykiai jungiami ir su "pasivažišimu dvasinės kūrybos vaisiais". Gegužės 4 dieną Dirvos vakaras irgi buvo toks dvejopas pasivažišinimas.

POBŪVINĖ DALIS -- PATENKINAMA

Clevelando lietuvių visuomenei esant šį pavasarį pobūviais gana pasisotinusiai, atsilankiusių kiekis buvo vidutiniškas. Tad šiuo požiūriu vakaro vertinimo svarstyklių rodyklė palyginti nežymiai tepasviro į dešinę nuo nulio. Nors ir tai yra geriau, negutokiais atvejais galimas pasvirimas ir į kairę.

Tas galėtų siūlyti išvadą ateities, kad, norint žymesnio dailinio pasisekimo, gal reiktų apsiriboti tik pobūviniu -- pramoginiu parengimų pobūdžiu. Pobūvio pramogos prijungimas prie tokio dalyko, kaip dailiojo žodžio koncertas, pobūvinio sėkmingumo nedidina, kadangi tik ribota visuomenės dalis "turi apetito" tokio pobūdžio dvasinėms vaišėms. Kaikada tas neatsiliepiam pobūviniams pasisekimui, bet šiuo atveju vakaro turinys nepaviliojo gal ir gero skaičiaus tokių, kuriuos viliojū "suprantamesnė" meninė programa.

KULTŪRINE DALIS "PURTO" SVARSTYKLES

Dirvos vakaro rengėjai, pasirinkdami tokį meninį vakaro turinį, betgi nepadarė nuodėmės, kuri vadinama kultūrinio nuosmūkiu. Nors apsiribodami vien pramoginiu pobūvio turiniu galėjo tikėtis stipriau patenkinti savo tiesioginį interesą, jie ryžosi tuo pačiu užsimojimu duoti progos paliepsnoti ir kilnesniajai dvasinės kūrybos ugnelės savam židiny. Jie pasirinko ne pigiarūšę, o rimtą meninę vertybę. Nykos Niliūno, Krėvės, Putino, Pūkelevičiūtės, Sruogos poezija -- meninė vertybė pati savi. Ją perteikė mūsų visuomenėje jau plačiai skambantį pripažinimą nusipelnę dailiojo žodžio menininkai: B. Pūkelevičiūtė, K. Veselka, L. Barauskas, V. Vaičiūnaitė (Poezijos perteikimas Z. Lapino paspalvintas muzika).

Tačiau įvykęs atnašavimas ant meninės kūrybos aukuro, kaip ir dažniausia nepasiduoda tiksliai pasveriamas. Kaip ir dera ne smilkstančiai, o energingai liepsnojančiai meninei kūrybai, šis atnašavimas žadina vertinimo kontroversiją, kurios "šokdina"

mybės viltį.

Šeimos studijų dienosose turėtų dalyvauti ne tik mokytojai ar visuomenininkai, bet ypač tėvai, plati visuomenė ir net viengungiai. Laikas mums persiorientuoti, kad už lietuvių atsakomybę esame visi: tai nėra vien tėvų, mokytojų ir visuomenininkų reikalas, tai yra kiekvieno lietuvių pareiga. Šeimos studijų dienų dėmesio centre turi būti lietuviškos šeimos vaikas, augantis ir bręstantis svetimos aplinkos grėsmėje, kuri jam netikėtai išlaikyti kalbą, bet ir lietuvišką charakterį. Tektų daug giliau ir arčiau pažinti augančią ir bręstančią asmenybę ir jai stengtis padėti, vieją užmėtinėti ar kaltinti. Tenka pridurti, kad ne vien kalbos išlaikymas reiškia išsaugojimą tautinės gyvybės. Čia intymiai susietas ir lietuviško charakterio ir lietuviškos sąmonės išlaikymas.

Studijų dienoms parankiausias laikas būtų liepos 4 savaitgalis, nes studijos galėtų tęstis net tris dienas. Gi liepos 7 Tautinių šokių šventė būtų įspūdinga šeimos studijų užbaiga ir kartu mūsų tautinės gyvybės, nors ir dalinė, demonstracija.

St. Slizys
Detroit

vertinimo svarstyklių rodyklę, neleidamos jai sustoti ties konkreciu skalės brūkšniu.

Poetų kūrybos perteikėjai čia buvo visi "vienos mokyklos" iš tų, kuriuos esam matę ar girdę jė scenoje ar plokštelėse pertei-

mis skaldyti minties slinkti, lyg kableliais ar net daugtaškiais skirti netgi veiksnius nuo tari- nių tekstų skaidniuose.

Toks poezijos perteikėjų santykis su perteikiamaisiais kūriniais primena kompozitorių san-

Ištrauka iš "Aukso žąsies", suvaidinta Dirvos vakare gegužės 4 d. Clevelande. Aktoriai B. Pūkelevičiūtė, K. Veselka ir L. Barauskas. J. Garlos nuotrauka

kiančius Baltaragio Mašiną, Milžino Paunksmę ar kitus kūrinius. Iš tų, kurių tarpe Birutė Pūkelevičiūtė -- sumanytoja, įkvėpėja ir turbūt mokytoja. Savo užsibrėžtiems uždaviniams jie turi savo pasirinktas priemones, savo pasirinktą būdą. Galima jų poezijos perteikimo būdą be rezervų gėrėti, arba jį atmesti, arba priimti jį skeptiškai, bet tai yra stilus, ne atsitiktinių pastangų bei bandymų mišinys. Tai nėra tik deklamavimas "kaip išeina", bet sąmoningai pasirinkta forma, pateikta tokia, kokią jie nori pateikti, kokią jie tik, kad "taip reikia, taip gerai".

Pasilieka įspūdis, kad šiems poezijos perteikėjams svarbiau žodžio ir jame glūdinčios minties bei jausmo pavartojimas kurti "savi muzikai" negu tą mintį ar jausmą savo sakymu išryškinti bei perteikti išsamiai ir autentiškai. Jų išsakyme, kaip kitų autorių, taip ir savi tekstai (B. Pūkelevičiūtė pateikė savo Raudą prie laisvės kovotojų kapo), skamba maždaug tapatingai: ne autorių, o jų stiliaus muzika ir ritmu. Džiaugsmą ar skausmą, veržlį ar ramiai plaukiančią mintį jie sako vis šiek tiek egzaltuotai, vis aukščiau negu vidutiniškai, bet, tarytum, drausmingai ribojote balso skalėje. Jų sakymai tai lyg melodija, kuri galėtų būti užrašyta gaidomis, išdėstytomis ne žemiau kaip ant trečiosios ir ne aukščiau kaip ant penktosios linijos. Ir visur savas ritmas, išdėstytas "trumpų bangų" periodais, skiriamais sąmoningai išlaikytomis pauzomis, trunkančiomis iki sekundės ar net daugiau, nesivaržančio-

tyklų su jų panaudojamais tekstais. Kartais kompozitoriai sukuria melodijas, kurios atrodo tiesiog tikslus teksto vertimas muzikine kalba. Bet neretai kompozitoriai duoda tekstams muziką, kur muzika žodį visiškai nusteibia, kur muzika yra savaimingas kūrinys, pats savim išsakęs savą prasmę, ir kur beveik nei nesvarbu, koki žodžiai tariami giedant -- dainuojant.

Ir šių poezijos perteikėjų stilijū yra daug progų kilti klausimui -- ar čia turi reikšmės, kas perteikiama, ar gal tereikia domėtis, kaip tai daroma ir kas iš to pasidaro. Kiekvienu atveju, Krėvės -- ne eliuotai, bet turinti savo dainavišką dainingą slinkti -- Gilšė B. Pūkelevičiūtė perteikiama nuskambėjo maždaug taip pat, kaip ir jos Rauda prie didvyrio kapo, arba ir kaip K. Veselkos išsakyme Niliūno Septintojo Elegija, Pagaliau, panašiai egzaltuota intonacija bei tuo pačiu "trumpabangių" ritmu skambėjo kone visa savo nuotaidą skirtinga antroji programos dalis: Pūkelevičiūtės Pavasario Humoreska (V. Vaičiūnaitė ir K. Veselka), Sruogos Žukio Pūkio byla (B. Pūkelevičiūtė) ir ištrauka iš Aukso Žąsies (K. Veselka, L. Barauskas, B. Pūkelevičiūtė). Tik žemaitiškai (L. Barausko) pasakyta žemaitiškai pasaka nuskambėjo visiškai skirtingai. Ji buvo lyg tradiciškai natūralistinis paveikslas kokios formalistinės mokyklos sekėjų kūrybos parodoje.

Šis dailiojo žodžio meno stilius, nekalbant apie tai, kiek jis originalus ar neoriginalus, ir kiek jį apvaldė jaučiasi patys jo pasirinkėjai, dar pareikalaus dau-

giau pastangų iškovoti pripažinimą ir įsikonejimui tos meno šakos mėgėjuose. Jis dar sukelia daug klausimų, kurie "purto" svarstyklės ir kliudo jį galutinaiškai vertinti.

KULTŪRINIS ĮVYKIS BE APEIGŲ

Šis Dirvos parengimas buvo sinchronizuotas su kitu įvykiu mūsų kultūriname gyvenime -- su pirmuoju Dirvos lietuviškos novelės konkursu.

Simas Kašėlionis dar tik vidutinio amžiaus dūškas, jaunystėje pradėjęs savo karjerą spausdinto žodžio skleidimo srityje (Pažangos leidykloje, Kaune), dabar padarę ypatingą apžadą, susijusį su įsipareigojimu, gal net kelerio-pai pralenkiančiu "tūkstantininkiškis" mūsų kultūrinės kūrybos apdovanojimus. Tai apžadas kasmet per Dirvą skirti po \$250,00 premiją už geriausią pasidlytą lietuvišką novelę. Tai ne populiarusis "vienos dienos uždarbis", nes tai yra po dolerį iš kiekvienos dienos uždarbio (jei dirbama per metus 50 savaitžių, po 5 dienas). Ir tai ne vieno tūkstančio įsipareigojimas, juo labiau ne palūkanos nuo tūkstančio, nes iki pensijinio amžiaus apžadininkui dar ne ketveri, o keli kartai po ketverius metus.

Šio Dirvos vakaro išvakarėse įvyko pirmasis tokios premijos paskyrimas. Įvykio reikšmė ne tiek premijos paskyrimas, kiek faktas, kad konkursui buvo pateikta net penkiolika kūrinių. Tai kiekis, kuris neatrodytų mažas net ir Lietuvoje, normaliose aplinkybėse. Tai rodo, kad išeivijoje lietuvių "plunksnos nerūdija": kuriančių ar bent bandančių kurti yra. Arba tai rodo, kad Simas Kašėlionis, pats ne rašytojas, pastūmė rašytojų plunksnas pajudėti.

Tuo tarpu tik konkurso komisija žino, koks visų pateiktų kūrinių lygis, apie kurį tik iš dalies galėsime ir kiti spėlioti, paskaitę komisijos, nors ir ne be nuomonių skirtumo, atrinktą kaip geriausį. Bet vistiek tai įvykis mūsų kultūriname gyvenime, įvykis, turįs reikšmės visoje mūsų visuomenėje, joku būdu ne vien į Dirvos vakarą tik pusėtinai gausiai susirinkusiems. Teisingai pasielgta, kad tam įvykiui atžymėti vakaro meninė programa nebuvo papildyta formaliosios premijos įteikimo iškilėmis -- šabloniniais padėkų ir komplimentų pasikeitimais ar tolimus horizontus siekiančiomis deklaracijomis. Visa tai, jei pasakytina, (tai yra, jei anksčiau panašiomis progomis dar kas nepasakyta), pasakytina platesniems visuomenės sluogsnams per laikraštį.

Salėje plovimais buvo neabejotinai nuoširdžiai įvertinta tai, ką konkurso mecenatas, komisija, dalyviai ir premijos laimėtojas padarė. Jų padarymas yra nepalyginti reikšmingesnis, negu tai, ką jie galėtų iškilmei pridurti žodžiais pasakyti. Įvykio atžymėjimas prasidėjo dalykiškai pasakytu Dirvos redaktoriaus paskelbimu ir užbaigtas čia pat buvusio konkurso mecenato viską pasakančiu nusilenkimu. Planuotas ar neplanuotas buvo toks įvykio atžymėjimas (jei konkurso laimėtojas būtų buvęs čia pat, gal nebūtų buvę atsispirta prieš prakalbų sakymo pagundą), bet ant svarstyklių padėtas jo nežodingumas siūlo, kad ir dažniau taip susitvarkyti nekenktų. (vr)

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karius, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanas, Pres.

Apie pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertą New Yorke Town Hall, New York Times laikraštyje Alan Rich rašė: "Andrius Kuprevičius, lietuvis pianistas, sugrįžo į Town Hall sekmadienį po pietų su programa, kuri prasidėjo Scriabino trečiaja sonata, o toliau susidėjo iš Chopino 24 etiudų (Op. 10 ir 25). A. Kuprevičius, kuris dabar gyvena ir dėsto Clevelande, patvirtino gerą įspūdį, kurį jis padarė savo ankstesniais čia pasirodymais. Jis yra rimtas subrendęs pianistas, kas ypatingai buvo ryšku Scriabino Sonatoj. Jo priėjimas prie šio kūrinio buvo paprastas ir jis atliko gerai išlaikydamas skambią dainuojančią liniją kartais komplikotos faktūros fone. Tas pats gilus subrendimas padarė daugelį etiudų labai patraukliais muzikos kūriniais".

Po koncerto lietuviai suruošė A. Kuprevičiui pagerbimą Baltijos namuose New Yorke. Nuotraukoje iš kairės: Bagdonienė, V. Žukauskas, A. Kuprevičius, A. Kepalaitė, I. Kuprevičienė, A. Petrutis, dr. M. Žukauskienė, kons. Stašinskas ir inž. Bagdonas.

Vyt. Maželio nuotrauka

Regina Stanaitytė ir inž. V. Melynis, New Jersey Lietuvių Tarybos ir Rūtos ansamblio pirmininkas džiaugiasi sužadėtuvių dovanomis. Jų sužadėtuves įvyko Newarke balandžio 28 d. Vyt. Maželio nuotrauka

ALVUDO VEIKLA

Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugija, Inc. -- ALVUDAS savo kultūrine veikla lietuvių visuomenei prisistato vienu judriausiu vienetu. Kultūringi, pedagogiškai lietuviški, ALVUDO parengimai yra visų kultūringų lietuvių labai vertinami, lankomi ir palaikomi.

* Išvyka miškan -- Forest Preserve, Nr. 4, Keene Ave., už Tautinių kapinių -- gegužės 19 d. Užkandžiai, lietuviška gira, pedagoginė literatūra, vaikų programa, laimės pievelė ir kt. Visi kviečiami.

* ALVUDO Kultūrinis Penktadienis -- birželio 7 d. 7 val. vak. Marijos ir Juozo Bosų sode 6751 So. Claremont Ave. Bus vaikų ligų specialistės dr. A. Rugienės paskaita, kultūriniai filmai, lietuviška užkanda rožėmis besidžiaugiant. Įėjimas laisvas.

* Sporto, dainų, žaidimų, deklamacijų šventė -- antrasis vaikų festivalis -- birželio 6 d. nuo pat ryto -- Marquette Parke, prieš šv. Kryžiaus ligoninę.

* Kultūriniai ALVUDO šeštadieniai -- Marquette Parke, ruošiami jau antri metai -- pradedami po atviro dangumi birželio 22 d. 7 val. vak. prieš šv. Kryžiaus ligoninę. Joninių laužas, vaikams pritaikyta, pačių vaikų išpildoma programa. Kultūriniai filmai, drobėje iliustruoti, aktorių pasakojimai įscenizacijos, pedagoginė literatūra, lietuviška gi-

ra su užkanda. Veikiama visą vasarą. Bus pagerbti Darius su Girėnu ir kiti didžios reikšmės Lietuvai žmonės ir įvykiai.

* ALVUDas atidaro Vasaros Vaikų Aikštesles Chicagos parkuose ir Ciceroj nuo Birželio 1 d. Visi lietuvių vaikai laukiami. Sekite spaudoj pranešimus.

* ALVUDO Rudeninio sezono kultūriniai penktadieniai -- kasmetinės įvyksta, pradedami spalio 4 d. Gage Parko pastato 18 salėje, 7 val. vak. Paskaitos, knygynas, kultūriniai filmai.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$85.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 -- IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 -- after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

Kan. Kazimieras Steponis, šv. Juozapo ligoninės kapelionas Burbanke, Calif., padovanojo Los Angeles Lietuvių Bendruomenės bibliotekai virš pusantro šimto lietuviškų knygų ir vertingų žurnalų komplektą. Dešinėje bibliotekos vedėjas Jonas Puikūnas priima dovaną.

Bostono Lietuvių jūrų skautų Nemuno uosto globėjai ir skautai prie naujai įsigyto burinio laivėlio Tautinės S-gos namuose. Šį šeštadienį, gegužės 18 d. 7 v. 30 min. Nemuno uosto globėjų direkcija su-batvakary Tautinės S-gos namuose vaišins svečius žuvimi ir vėžiais, o vakaro meninę programą išpildys Nemuno tunto jūrų skautai. Užbaigai bus galima pasižokti, grojant jūrų skautų orkestrui. Visi maloniai kviečiami.

LOŠĖJŲ RATELIS

JURGIS GLIAUDA
NOVELĖ

(3)

Įkandin Vyturius kluban įsliuogė sekretorius Turūta, pirmininko amžiaus vyras, poaukštis ir nulyšęs, sukumpęs -- nes krūtine buvo įtraukęs -- knysliškos išvaizdos, žiūris iš padilbų ir vis lyg užsigavęs ar tai paty-lomis apeitas prie stalo, ar apneštas čerka kompanijoje. Greta jo žmogus pasimesdavo, nes imdavo galvoti: kuo aš tą nedakėpėlį užgavau?

Turūta želdė ūsiukus, kurie tilpo po pat jo maža, dailią nosyte ir iš toliau atrodė, kad po Turūtos nosimi vis guli šešėlis, ar saulė danguj, ar lietūs sliogia.

Paskutiniai atkaukšėjo du seni ruibuliai Gužys ir Gužienė -- abu ne dipukų veislės, bet tikros amerikoniškos laidos žmonės. Jie kalbėjo prarečiai, bet labai garsiai. Trenkia žodį garsiai ir lyg prisiklauso, kaip aidi? Gužys vis daugiau prie pokšto, o Gužienė prie aitrių kaip dilgėlės pastabėlių, prie nuodingų žodelių. Kaip tik abu užsimindavo praėjusį laiką, taršėjo sakiniiais įvadui: buvo tai, gerbiameji, taip apie naintin tventi metais...

Vos pravožė klubo duris, abu sušalę Gužiai ėmė barti orą, trafiką ir pačių klubo vietovę:

— Čia kožnai leidžiukei užgintas kelias, — keiksnojo Gužienė, raudona nuo vėjo, kaip burokas, — puošk nesi-puošus, o marčiuk prieš vėją ar prieš lietu tris blokus. Tai jau tikra vieta, kur velniai savo vaikus peri.

Gužys, pamatęs, kad Vyturienė taikstosi imti iš krepšio vaišių gerybes ir krauti ant stalo, pagyrė pirmi-ninką:

— Mūsų pirmininkas su atominėmis bombomis. — Ir pats garsiai ir spiegiandčiai sužvygo iš savo šamojaus.

— Vaitaičiai neateis, — pasakė Vyturys, — ir niekad nebeateis. Išvažiavo. Skambino, prašė visus atsisveikinti. Kitur darbą gavo, kitur išsikraustė.

— Matai ir žmonės, ir kiaušės kartu, — pasakė Gužienė, — strikt vuodega ir nebėra. Mūsų laikais taip nebudavo. Tik kada visi girti išlaistuvėse, tada galėjai kiton vieton muvytis.

— Taip jau buvo mūsų laikais, — pritarė žmonai Gužys.

— Tai kaip gi, gerbiamas, — nemaloniai nustebo Jackus. — Visi bėga iš mūsų, o kas mums belieka?

— Geriau septyni žmonės, negu septyniadešimt bo-mų, — kirto Gužys savo kimstelėjusiu bosu.

— Ale, gerbiamas, su septyniais veikti sunku, — už-ginčijo Jackus.

— O man geriau su septyniais prie pirmininko ko-pūstų, kaip su visu ten bomų būriu, — atkirto Gužys, stebėdamas, kaip Vyturienė triūsi prie stalo.

— Sumedžiosime narių ir bus veikla kaip ant mie-lių, — optimistiškai pasakė Vyturys. — Kas bus, kas ne bus, mūsų brolis nepažūs. Visų pirma mums reikia sa-vus reikalus aptvarkyti. Juk visi žinote, kad stogas pra-kiuro.

— Stogą galime užlopyti. Tuo žmonės nesirūpins, — pasakė Jackus. — Bet kad parkinti nėra kur, čia pražu-tis. Kviesk nekvieta, sako, parkinti nėra kur, ir neba-deriuok.

— Anta, Morkūnienė, kaip šuva ant šieno, ant to sklėpo, nei sau, nei kitiems, — pasakė Gužys. — kad bent išvalytų, išgrandytų tą gyvatyną, vis vaizdas kitoks, ir mūsų klubo praperte geriau atrodytu.

— Atsirado žemės valdytoja, — antrino vyrui Gu-žienė, — užveisė dirvoną, kur žiurkės augina. Ji, aš gi žinau, visad tokia buvo, velnio nešta ir pamesta. Kai dar patapo metu susiprovojome dėl ežių, tai ligi šiol į mus, kaip į prakeiktus žiūri.

— Stogas, ponai, prakiuro, ir tuo reikia pasirūpinti, — pakartojo Vyturys.

— Pirma būdavo talka, — pasakė Jackus. — Supuo-lame visi ir padarome.

— Supulkime ir dabar, — provokuojandčiai pakuteno Vyturys.

— Tamstai gera raginti, — niuriai įkišo Turūta, — o iš kur laiko gauti? Ir nenusimanome, kaip taisyti.

— Stogą taisyti? Cha cha cha! — susijuokė Gužys. — Duok man atgal mano metus, aš per valandą pasdar-bosiu ir bus gatava. Bet kaip aš su savo metais ant stogo lipsiu?

— Kur tu lipsi? — suriko Gužienė. — Gink Dieve, argi jau jaunesnių nėra?

Tuo tarpu tylinti Vyturienė tvarkėsi su krepšio in-dėliu. Tai buvo puodas su tūšintais kopūstais ir jau iš-virtos dešrelės. Puodą pastatė ant gazo liepsnos, ant čia pat kambaryje įtalpintos krosnies. Valgis ėmė šilti ir pa-kvipo skaniai, visiems pakutendamas apetitą.

— Pirmininkas geras, o pirmininkienė dar geresnė, — pasakė Gužys, sėsdamasis prie stalo, ant kurio jau išsidėstė popierinės lekštutės ir plastikiniai šakutės bei peiliukai.

— Kada užkasime, tada ir pradėsime diskutuoti apie kiaurus stogus, — paantrino vyrui Gužienė.

Vaišinti narius už jų pačių pinigų buvo pirmini-nienės pareiga. Vaišės visad buvo dešriukės ir kopūstai, ir po vieną bulvę.

— Prašome, ponai nariai, — kvietė Vyturienė. — Ką Dievulis davė, tuo ir džiaugsimes.

Jackus pasisuko į savo pareigą — atnešti alaus.

— Luk! — staiga rūpestingai ištare Gužienė. — Vil-ką minim, o vilkas čia.

Ji žiūrėjo iš kambario gilumos į lauką, ir visi sužiū-ro, kur ji buvo ibiedus žvilgsnį. Iš Morkūnų namo, pusiau suslėpto už krūmų ir stagarų, išėjo Morkūnienė ir, susi-mąsčiusi, sustojo prie durų. Moteris buvo išėgingai apsi-rėngusi, su pilku apsiaustu, su juoda skribelaite, papuošta didele, balta medžiagine gėle, kuri virpėjo vėjuje. Ji laikė per alkūnę sulenktą kairę rankoje, prispavdusi prie šono dideli popierinį, krautuvinį maišą. Morkūnienė buvo maža, sausa, o kai pajudėjo, labai greitų judesių.

(Bus daugiau)

LIETUVISKAS ŽIDINYS, KURIAM DAR REIKIA KIBIRKSTIES

Lithuanian Village Direkcija gegužės mėn. 9 d. buvo sukvietusi organizacijų, spaudos ir radijo atstovus, kad painformuoti juos apie naujosios lietuvių bendrovės padėtį, ateities planus ir konkrečius užsimojimus, kurių realumas ir įgyvendinimas priklausys nuo visos lietuvių visuomenės dėmesio tų tikslų reikšmei.

Lietuviškieji klubai, namai turi ne vien tik praeitį, bet gyvi ir judrūs lieka tie, kurie žiūri ateitin ir atsižvelgia į visuomenės reikalavimus. Lithuanian Village prezidentas **Z. Dučmanas** ir pabrėžė, kad toji bendrovė įsteigta ne pavienių asmenų interesams tenkinti, bet kad įgytas pelningas turtas yra pagrindu, ant kurio galima ir reikia statyti Clevelando visuomenei tinkantį ir jos organizacijų veiklai taip reikalingą rūmą. Lietuvių Salės Bendrovė savo turtu ir narių amžiumi reikalinga atjaunėjimo, šviežesnio kraujo.

Iš **Z. Dučmano**, **Ed. Karnėno** ir **J. Virbalio** — Lithuanian Village direktorių, pareiškimų ir informacijų papasakėjo, kad —

a) turimais Lietuvių Salės ir Lietuvių Klubo ištekliais buvo įsigytas pelningas turtas, įsteigiant Lithuanian Village bendrovę ir tuo padėtas pagrindas tolimesniam lietuviškam židiniui augti, plėstis ir prisitaikyti prie lietuvių visuomenės reikalavimų.

Lithuanian Village direkcija su kviestais organizacijų atstovais tarėsi reprezentacinių lietuvių namų įrengimo reikalu.

menės reikalavimų.

b) pavieniai asmenys yra prisidėję (akcijų platinimo vajeus metu) 15.000 dol. vertės kapitalu.

c) Turimas turtas jau duoda pelno, o įsipareigojimai banke sudaro jau tik pusę kapitalo.

Pagrindinis uždavinys, kuris dar reikalingas sukelkinių jėgų, išperkant dar likusias Lithuanian Village akcijas — tai turimų namų 185 gt. remontas ir pritaikymas organizacijų veiklai — su sale, klubo patalpomis, susirinkimams ir posėdžiams patalpomis ir t.t.

Turint omeny faktą, kad Lithuanian Village bendrovė neprašo aukų, bet remiasi ūkiškai pagrįstomis investicijomis (bendrovės akcijos jau pirmais metais davė 5% dividendų), lietuvių visuomenė, kuriai rūpi turėti tikras, savas ir jos veiklai atitinkantis pastatas, privalėtų atkreipti į tai didesnį dėmesį.

Pasitarime, pasisakius visiems dalyvavusiems, buvo prieita išvada, kad Lithuanian Village bendrovės vadovybė privalo atskleisti detalizuotus savo planus, kad visuomenė, organizacijos aiškiai pamatyti, ko siekiama ir kuo visi prie tų siekių galėtų prisidėti. Anot **J. Stempužio**, reikia atgaivinti pasitikėjimo dvasią.

Uždaviniai realūs ir būtinai. Lietuvių visuomenė, sulaukusi tuo klausimu daugiau tikslesnių informacijų, pamatys, kad žiebiamas naujas lietuviškas židiny, kuriam dar reikia kibirksties.

Uždaviniai realūs ir būtinai. Lietuvių visuomenė, sulaukusi tuo klausimu daugiau tikslesnių informacijų, pamatys, kad žiebiamas naujas lietuviškas židiny, kuriam dar reikia kibirksties.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 18 D. Vaidinimas "Tinka būti rimtu" Šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

BIRŽELIO 1 D. Korp! Neo-Lithuania literatūros vakaras.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Jurgio parapijos salėje JAV ir Kanados II šokių šventės dalyvių - šokėjų pasirodymas.

BIRŽELIO 9 D. Eglutei paremti ruošiami pietūs Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 16 D. Tragiškojo Birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT.

BIRŽELIO 22 D. Lietuvių Studentų vakaras.

BIRŽELIO 22-23 D.D. Lietuvių Studentų Sąjungos studijų dienos.

BIRŽELIO 23 D. L.V.S. Ramovės gegužinė "Kariui" paremti Čiurlionio namuose.

BIRŽELIO 30 D. Clevelando Skautininkų Draugovės gegužinė - piknikas.

LIEPOS 14 D. Lietuviams būdžiams remti valdyba ruošia gegužinę Visokių sodyboje, 14307 Superior Rd., Cleveland Hts.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ALT.

RUGSĖJO 14 D. Vaidilos teatro dešimtmečio sukaktis proga balius Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 28 D. Šv. Jurgio parapijos salėje, koncertas - režitalis Genovaitės Vasiliauskienės, iš Australijos. Rengia ALTS 12 skyrius. Pradžią 7:30 val. vak.

LAPKRIČIO 9 D. Vaidilos teatro premjera M. Venclausko "Užburtoji dūdelė" Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje, Ruošia LVS Ramovė.

LAPKRIČIO 24 D. Vaidilos teatro spektaklis "Užburtoji dūdelė" vaikams ir jaunimui.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

Nevykusi lenkų manifestacija

Kiekvienais metais lenkai mini 3-sios gegužės konstitucijos paskelbimo sukaktį. Nuo to abejingos vertės nutarimo šiemet suėjo 172 metai. Šią sukaktį minėdami lenkai visuomet stengdavosi pabrėžti, kad toji konstitucija galutinai įjungė Lietuvą į Lenkiją. Šiemetiniam minėjime, kuris įvyko pereiną sekmadienį, gegužės 5 d. Clevelande, Wade Parke prie Kosciuszko paminklo, Lietuvos vardas nebuvo net suminėtas. Šiemet norėta pabrėžti J. A. Valstybių ir Lenkijos draugystę, nes ir 3-sios gegužės konstitucija buvo paskelbta tik kaip paskelbus Amerikos konstituciją, kurios turinys, be abejo, turėjo įtakos lenkiškajai.

Tuo tikslu buvo parinkti ir

• Ištuojamas didelis miegamasis kambarys 1 ar 2 vyrams. Atskiras įėjimas. Tel. RA 1-9707. (56, 57, 58)

Parduodamas namas 6 kambarių ranch, pilno dydžio rūsys, 50x200. Kaina — \$21,500. Tele. 531-8175. (54-56)

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

specialūs kalbėtojai, vienas iš Londono, kunigaikštis Stanislovas Radvila (Radziwill), o kitas iš Washingtono, State Depart. pas sekretoriaus padėjėjas M. Cieplinski. Apie jų būsimą pasirodymą Clevelande lenkų laikraštis, taip pat ir vietinė anglų kalba spauda jau rašė kelis kartus auksčiau.

Įvedamose kalbose, buvo primenama S. Radvilos giminystė su prez. Kennedy, kad pirmą kartą istorijoje lenkas yra susigiminiavęs su Amerikos prezidento šeima. Iš tų kalbėtojų taip pat paaiškėjo, kad jį pasikvietė iš Londono daug yra padėjęs M. Cieplinski.

M. Cieplinski savo kalboje priminė prez. Kennedy dar rinkiminę kampaniją paskelbtus 7 punktus, ryškinančius būsimą politiką dėl pavergtųjų tautų. Pagal juos, negalima pavergtų tautų suvedžioti pažadais, kurių negalima įgyvendinti.

"Lenkų tautą reikia stiprinti iš vidaus, kad ji pati galėtų atsispirti bolševizmo pinklėms". Tuo tikslu Lenkija yra gavusi pusę bilijono dolerių paskolą, yra platus tarp tų kraštų kultūrinis bendradarbiavimas. Lenkijos daktarai praktikuoja Amerikos ligoninėse, inžinieriai gilina savo žinias, jos aukštosiose mokyklose. Kalbėtojas priminė, kad Lenkija gali išsilaisvinti tik "su mūsų pagalba".

S. Radvila savo kalboje net du kartus yra pasakęs, kad lenkai dirbdami Amerikai, dirba tuopačiu ir Lenkijai. Kad prez. Kennedy artimieji giminės lankėsi Lenkijoje ir kad jie yra labai geros nuomonės apie lenkų tautą. "Mūsų pareiga palaikyti Lenkijos tradicinius ryšius su Vakarais, kol tas ryšis gyvas, komunizmas Lenkijoje prigyti negali".

Kas tie mes, į kuriuos kalbėtojai apeliavo? Kur jie?

Prie Kosciuszko paminklo susirinko apie tūkstantis žmonių. Daugumoje senoji karta ir pora desėtyk pradžios mokyklos mokinėjų. Visai nesimatė akademinio jaunimo.

Gegužės 3-ją lenkai mini visame pasaulyje, taigi ir visose Amerikos kolonijose. Radvila galėjo atvažiuoti ir pasakyti kalbą bet kuriame Amerikos mieste. Clevelando parinkimas rodo, kad manifestacija čia turėjo išeiti geriau, negu kur kitur. Bet jeigu tai, kas buvo Clevelande, vertinti gerai, tai tuomet reikėtų tvirtinti, kad lenkų emigracija šiame krašte yra silpna ir kad į ją dedamos viltys gali kelti apviltį.

S.L.

Atsiūsta paminėti

Į LAISVĘ -- kovo mėn. (31) nr. pasirodė eilėtemų, liečiančių mūsų rezistencinius klausimus. Dalis jų girdėta paskaitų metu (**J. Grinius** -- Lietuvių Rezistencija vokiečių akimis, **Vyt. Volertas** -- kalba, pasakyta LF diskusijų metu, ištrauka iš Daumanto knygos, **Partizanai**, **Br. Jameikienės** kalba Kovotojai ir mes) ir dalis originalių straipsnių.

Visumoje vistiek išlaikoma nusistatytoji žurnalo tėkmė, koncentruojantis į mūsų netolimos praeities kovas ir dabarties rezistencinius uždavinius.

Žurnalą redaguoja žurnalistas Stasys Daunys su redakciniu kolektyvu.

Prenumerata metams -- 3 dol.

KNYGŲ LENTYNA -- 4 m. Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Biuletenis. Leidžia ir finansuoja Vytautas Saulius.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malona visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2% SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

NEPAPRASTA DOVANA KNYGOS MYLĖTOJAMS!!!

R. SPALIO ALMA MATER ir ST. SANTVARO POEZIJOS RINKINYS AUKOS TAURĖ — ABI KNYGOS UŽ 5 Dol.!

Neatsižvelgiant į kylančius kaštus knygoms leisti, Vilties leidykla, susitarusi su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, nutarė praskinti kelią į knygų skaitytojų nepaprastu būdu — jungiant tuos du puikius beletristikos ir poezijos leidinius į vieną puikią dovaną.

Prašome pasinaudoti žemiau dedama iškarpa.

Siunčiu 5 dol. ir prašau prisiųsti R. Spalio Alma Mater ir St. Santvaro Aukos Taurė šiuo adresu:

Priedų: čekis ☐
pinigai ☐

(parašas)

KAS IR KUR?

• **Pianisto Antano Smetonos koncertas**, kuris įvyko gegužės 3 d. Juliard muzikos mokyklos salėje, New Yorke, praėjo su pasisekimu. Mūsų muzikų teigimu, jaunas pianistas padaręs didelę pažangą. Buvo atsilankę nemaža žmonių, jų tarpe lietuvių.

Koncertas buvo skirtas įsigyti "Master" laipsnį muzikos srityje.

• **Dr. J. Budreika, dr. K. Šimaitienė** su vyru, dr. M. Žukauskienė su šeima ir kiti newyorkiečiai vyksta Innsbruck, Austrijoje, universitetą baigusių studentų suvažiavimui, kuris įvyks Toronte, Kanadoje, gegužės 18-19 dienomis.

• **Maironio šeštadieninė mokykla** suruošė pavasario kaukių balių vaikams, kuris įvyko gegužės 5 dieną, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y.

J. Matulaitienės vadovaujami mokiniai suvaidino I. Banaitienės parašytą vaidelį "Karaliūnas varlė" ir pašoko tautinių šokių.

• **Operetės choras**, diriguojamas muz. M. Cibo, sparčiai ruošiasi savo koncertui, įvyksiančiam gegužės 25 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y.

Programoje dalyvaus ir solistai: Vaclovas Verikaitis, iš Kanados ir Irena Stankūnaitė iš New Jersey. Po programos bus šokiai, grojant R. Butrimo orkestrui ir bufetas su lietuviškais užkandžiais.

Choro vadovybė maloniai kviečia visus newyorkiečius atsilankyti.

• **Mergaičių vasaros stovyklos Dainavoje**, Mich. registracija rūpinasi Saliomėja Endrijonienė, 6914 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Telef. WA 5-2221. Stovyklą, kuri tęsis dvi savaites (birželio 7-21), veda Putnamo M. N. Pr. seserys. Mergaitės, dalyvaujančios Tautinių šokių šventėje, gali irgi registruotis, nes iš Chicagos į stovyklą bus nuvežtos pasibaigus šventei.

Tad visos į Dainavą! Į Mergaičių stovyklą! Į Spyglių ežerą!

ELENAI LEGECKIENEI, PRANCIŠKAI BALANDIENEI, gen. POVILUI PLECHAVIČIUI, dr. LEONARDUI PLECHAVIČIUI, MAMERTUI PLECHAVIČIUI ir jų šeimoms, jų brangiai seseriai

MODESTAI PLECHAVIČIŪTEI

mirus, širdingą užuojautą reiškia

Jonas Našliūnas

ELENAI LEGECKIENEI, PRANCIŠKAI BALANDIENEI, gen. POVILUI PLECHAVIČIUI, dr. LEONARDUI PLECHAVIČIUI, MAMERTUI PLECHAVIČIUI ir jų šeimoms, jų seseriai

MODESTAI PLECHAVIČIŪTEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasys Virpša

Mūsų mielai jaunystės draugei

A. + A.

MODESTAI PLECHAVIČIŪTEI

mirus, jos seserims ir broliams bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

Liunė ir Vincas Steponaičiai

Amžinos atminties

JUZEFAI STAŠKEVIČIENEI

mirus, jos dukroms, sūnams ir jų šeimoms širdingą užuojautą reiškia

Aldona ir Stepas Mackevičiai

Mieliems prieteliams IRENAI, JANINAI, VLADUI ir VYTAUTUI STAŠKEVIČIAMS, jų motinai

A. A.

JUZEFAI STAŠKEVIČIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Albertas ir Janina Misiūnai

Philadelphijoje Lietuvių Banko patalpose buvo atidaryta prof. Adomo Galdiko paveikslų paroda, sukelusi didelį visuomenės susidomėjimą. Nuotraukoje prof. A. Galdikas tarp Philadelphijos lietuvių. Stovi iš kairės: dr. K. Ostrauskas, prof. A. Salys, prof. A. Galdikas ir prof. J. Puzinas.

Dail. Romas Viesulas taręs žodį, atidarant Adomo Galdiko kūrinių parodą Philadelphijoje.

• **Modesta Plechavičiūtė** mirė gegužės 6 dieną.

Velionė gyveno pas seserį ir švogerį dr. P. ir E. Legeckius New Yorke ir ilgesnį laiką sunkiai sirgo brolio dr. L. Plechavičiaus priežiūroje. Jos palaikai bus pervežti į Chicago.

• **Rašyt. Alė Rūta** organizuoja vaikų žurnalui Eglutei talką Los Angeles. Rugsėjo mėnesio Eglutė bus jau Los Angeles rašytojų rūpesčių spaudai paruošta. Gegužės ir birželio numeriai išeis Chicagos talcos globojami.

• **Lietuvos Atsiminimų** radijo ir Rūtos rėmėjų klubo pavasarinis koncertas balius įvyks šį sekmadienį, gegužės 19 d., 4 val. p. p. Webster Hall, New Yorke. Programoje: akordeonistas K. Daubaras, New Yorko vyrų oktetas, solistai I. Stankūnaitė ir L. Stukas.

SPORTO ŽAIDYNĖS

XIII Lietuvių Sportinės žaidynės šiemet įvyks New Yorke, birželio 29-30 d.d.

Lietuvių Atletų Klubas Brooklyne iniciatyva, sudarytas Organizacinis Komitetas: pirm. I. Gasiliūnas, A. Jankauskas, S. Remeza, V. Labutis, J. Nakutavičius, V. Gintautaitė, J. Stukas, K. Čerkeliūnas, A. Vainius, Z. Jurys ir E. Remėza.

Komitetas paskelbė vajų taurėms pirkti. Pereinamajai Taurei pirkti ALB New Yorko Apygarda paskyrė \$50.00 auką. Taip pat taurėms aukėjo: Jonas Rutėnis ir Jokūbas Stukas. Laukiama aukų iš kitų organizacijų bei pavienių asmenų. Aukus siųsti išdinininkui: Vyt. Labučui, 84-34 106

St., Richmond Hill 18, N. Y.

Sportinėms žaidynėms pasibaigus, birželio 29 d., šeštadienio vakare, 8 val., Ridgewood Lanes salėje, Halsey St., šalia Lietuvių Atletų Klubas, rengiami šokiai, su užkandžiais.

V. Gintautaitė rūpinasi, kad visi atvykę sportininkai būtų apnakvydinti. Didžiojo New Yorko — New Jersey lietuviai prašomi tuo reikalu pas ją kreiptis šiuo adresu: 88-02 129 St., Richmond Hill 18, N. Y. Telef. Virginia 7-7027.

Tikimasi, kad šios šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų vasaros pirmenybės pralinks visus rekordus ir susilauks visų sporto mėgėjų dėmesio bei paramos.

(js)

ALFONSO SAVICKO ĮPĖDINIAMS

Šių metų sausio mėn. anglių kasyklose Anglijoje žuvo Alfonso Savickas, 47 m. amžiaus. Liko šiek tiek turto. Yra žinoma kad JA Valstybėse gyvena jo sesuo Veronika - Regina Dauber.

MYKOLO (Michael) BRAZDEIKIO ĮPĖDINIAMS

Tarpe Mykolo Brazdeikio įpėdinių minima ir prieš okupaciją Mažeikių apskrityje gyvenusi Uršulė Navardauskienė.

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd St.
New York 24, N.Y.

J. JUOZAITYTĖ, 1963 Miss Freedom, Toronto moterų šalpos grupės Daina suruoštame kartūno baliuje laimėjusi pirmąją premiją už kartūno suknelę. M. Pranevičiaus nuotrauka

Kaukė "Lietuviška spauda" -- Rūtelė Noreikaitė, Maironio lituanistinės mokyklos kaukių baliuje laimėjusi pirmąją premiją. Vyt. Maželio nuotrauka

Maironio lituanistinė mokykla Brooklyne gegužės 4 d. buvo suruošusi kaukių balių, kuriame jury komisija turėjo didelį darbą atrinkti kaukes. Nuotraukoje vaikai pasipuošę kostiumais eina pro komisiją, stebint tėveliams ir svečiams.

Vyt. Maželio nuotrauka